

1: 75 000

EE LV

VEETURISMI
KAARTÜDENSTÜRISMA
KARTE28 KM PAADIGA
AR LAIVU2 MARSRUUTI
MARSRUUTI

Eesti / Igaunija

Mustjõgi, Koiva
Mustjegi, Gaujawww.seikleveel.ee
www.upesoga.lvSeikle
veel

EE Koiva on 452 km pikkune jõgi – pikim Lätis voolav jõgi (Daugavat voolab Lätis ligi 100 km vähem). Koiva lähe on linnulennult vaid 90 km kaugusel suudmest. Jõe valgla on 9800 km² suur. Koiva langus on 234 meetrit, lang on 0,52 m/km.

18 km ulatuses voolab Koiva Eesti ja Läti piirijõena. Eesti alal on jõe ääres Koiva-Mustjõe maastikukaitseala.

Koiva suurim Eestis voolav lisajõgi on Mustjõgi, mis on 84 km pikk ja üpris suure vesikonnaga – 1820 km², millest üle poole asub Eestis ja alla poole Lätis. Mustjõe langus on vaid 29,7 meetrit ehk 0,35 meetrit kilomeetri kohta, ent veerohkus muudab tema voolu alamjooksul päris kiireks.

Peale Koiva ja Mustjõe ühinemist avardub Koiva järsult kuni 40 meetri laiuseks. Koiva kulgeb seejärel läbi Karula rahvusparki territooriumi. Jõgi on hea just rahulikuma meeleka matkaja jaoks, kes ei vaja pidevaid adrenaliinisüste kärestike ja muude ekstreemsuste näol. Veevool on suhteliselt aeglane, kaldad madalad, jõesäng liivane ja sujuvate käänakutega, eriti Mustjõe poolses osas. Koiva jõel muutuvad aga kaldad algselt maalilisteks puisniitudeks, hiljem kõrgeteks liivapaljanditeks. Koiva jõgi sobib hästi mitmepäevaste matkade korraldamiseks sest vahemaad on pikad ja kallastel asuvad imekenad telkimis- ja puhkekohad RMK- ja eraplatside näol.

- Kevadeti, kõrvee ajal on jõgi kiire vooluga, sobib ekstreemsuse armastajatele.
- Suvel on Koiva jõgi mõnus, rahulik, madala veega, liivase põhja ja kallastega lai jõgi – sobib kõigile ja väga hästi ka peredele.
- Mustjõel on kõrged kaldad, see on kitsas ja hästi käärunuline jõgi, mis muudab ta kevadisel kõrvee ajal hästi tehniliseks jõeks, algajatele ei sobi.

LV 452 km gara Gauja ir garākā Latvijā plūstošā upe (Daugava plūst Latvijā par aptuveni 100 km mazāk). Gaujas izteka pa gaisa līniju ir tikai 90 km attālumā no grīvas. Upes baseins ir 9800 km² liels. Gaujas kritums ir 234 m jeb 0,52 m/km.

18 km garumā Gauja ir Igaunijas un Latvijas robežupe. Igaunijas teritorijā pie upes ir Gaujas-Mustjēgi ainavu liegums.

Lielākā Gaujas pieteka Igaunijā ir Mustjēgi, kas ir 84 km gara un kurai ir ļoti liels ūdens baseins – 1820 km². Lielākā daļa šī baseina atrodas Igaunijā, mazākā daļa – Latvijā. Mustjēgi kritums ir tikai 29,7 m jeb 0,35 m/km, tomēr ūdens bagātība tās traumai lejtecē padara diezgan ātru. Pēc Gaujas un Mustjēgi satekas Gauja strauji paplašinās līdz 40 m platumam. Pēc tam Gauja tek pa Karulas nacionālā parka teritoriju. Upe ir īpaši piemērota mierīga rakstura celotājiem, kam nav vajadzīgas tādās nepārtrauktas adrenālīna devas kā krāces un citi ekstrēmi upes posmi. Upes plūdums ir salīdzinoši lēns, krasti ir zemi, upes gultne ir smilšaina un ar vienmērīgiem likumiem, īpaši Mustjēgi daļā. Gaujas krasti sākumā pārvēršas par gleznainām parkveida plāvajām, vēlāk – par augstiem smilšakmens atsegumiem. Gauja ir piemērota vairākdienu pārbraucieniem organizēšanai, jo attālumi ir gari un krastos atrodas brīnumjaukas telšu un atpūtas vietas, kas pieder gan Igaunijas Valsts mežiem, gan privātpašniekiem.

- Pavasaru plūdu laikā upei ir ātra straume, un tā ir piemērota ekstrēmu izjūtu cienītājiem.
- Vasarās Gauja ir patikama, ērta, ar zemu ūdens līmeni, smilšainu upes dibenu un krastiem. Platā upe ir piemērota visiem, īpaši ģimenēm.
- Mustjēgi upei ir augsti krasti, tā ir šaura un ļoti liikumaina upe, kas pavasaru palu laikā padara to par ļoti tehnisku un iesācējiem nepiemērotu upi.

Soovitused looduses liikujale!

• Prūģi pane prūģikasti või võta endaga kaasa.
• Igaühõiguste kohasel võid looduses vabalt liikuda jalgsi, jalgrattal, suuskadel, paadiga või ratsa päikesetõusust päikeseloojanguni kõiki- de maaomanike maadel, kui sellega ei tekitata kahju maaomanikule.
• Avaliku veekogu veeteed on liikluseks ja kaldale randumiseks ning kallasarajale pääsemiseks lubatud kõigile. Kallasaraja laius on laevatatavatel veekogudel 10 meetrit ning teistel veekogudel 4 meetrit.
• Avaliku veekogu veeteed on liikluseks ja kaldale randumiseks ning kallasarajale pääsemiseks lubatud kõigile. Kallasaraja laius on laevatatavatel veekogudel 10 meetrit ning teistel veekogudel 4 meetrit.
• Lühiajaline viibimine maastikel puhkamiseks, päevitamiseks, suplemiseks, loodusandide korjamiseks, kalastamiseks, paadi ankurdamiseks või randumiseks on lubatud samades kohtades ning tingimustel kui maastikel liikuminegi. Pikemaks ajaks peatumiseks on vaja maaomani- ku luba, va kui kasutatakse tähistatud ja ettevalmistatud telkimis- ja lõkkekohti.
• Lõket ei tohi teha turbapinnasele, maakivi- dele ega ka rannaliivale, loata võib tuld teha matkapiidil, kus tuli asub maast kõrgemal. Lõke peab olema ohutu ning lahkumisel tuleb veenduda, et tuli on summutatud ja söed lõplikult kustunud.
• Avalikuks kasutamiseks määratud veeko- gu võib kalastada ühe lihtkäsioõnega. Teiste kalapüügi vahenditega on kalastamine lubatud vaid kalastajakaardiga ning seadusega sätestatud korras. Kalastuskaardi ja harras- tuspüügiõiguse saad taotleda www.pilet.ee.
• Maastikul liikuja peab vältima metsloomade ja lindude häirimist, seda eriti nende sigimis- ja pesitsuspaikades. Veekogudel ei ole lubatud sõita kalade kudemis- ja lindude pesitsemise paikadesse.

Svarīgi zināt!

• Atkrītumus lieciet tikai atkrītumu kastē vai nēmiet sev līdz.
• Ikvienš dabā var brīvi pārvietoties no saullēkta līdz saulrietam uz jebkuru zemes īpašnieka zemes, ja ar to netiek nodarīti zaudējumi zemes īpašniekam. Tiesības ir ierobežotas dabas rezervātos un dabas liegumos, māju pagalmos un stādījumos.
• Publisku ūdenskrātuvju ūdensceļu lietošana kustībai un piestāšanai pie krasta, kā arī izkāpšanai krastā ir atļauta visiem. Tāvas joslas platumus kuģojamās ūdenstilpnēs ir 10 m, citās ūdenstilpnēs – 4 metri.
• Išaigīgi atpūsties, lai saujotos, peldētos, vāktu dabas veltes, zvejotu, noenkurotu laivu vai pietauvotos krastā, ir atļauts tajās pašās vietās un ar tādām pašām nosacījumiem kā pārvie- tojoties apvidū. Lai uzturētos ilgāku laiku, ir nepieciešama zemes īpašnieka atļauja. Ja tiek izmantotas apzīmētas un sagatavotas telšu un ugunsкура vietas, atļauja nav nepieciešama.
• Ugunsкура nedrīkst veidot uz kūdrainas augsnes, laukakmeņiem, kā arī uz piekrastes smiltim, bez atļaujas atklāta liesma drīkst būt ceļojumu plītiņš. Kā ugunsкура materiālu mežā var salasīt pabīras. Ugunskuram ir jābūt drošam, un aizejot tam jābūt pilnībā nodzēstam.
• Ūdenstilpnē, kas ir paredzēta publiskai lie- tošanai, var zvejot ar parastu makšķeri. Ķerot zivis ar citiem zvejas rīkiem, ir nepieciešama makšķernieka karte. Pieteikties www.pilet.ee.
• Personai, kas pārvietojas apvidū, ir jāizvai- rās no meža dzīvnieku un putnu traucēšanas, jo īpaši to vairošanās un ligzdošanas vietās. Ūdenstilpnēs nav atļauts doties uz zivju nār- stošanas un putnu ligzdošanas vietām.

Legend / Apzīmējumi

vahemaa veekoguni	attālums līdz upei
hotell, küalistemaja	viensnica, viesu māja
hostel	jauniesu mitne
talu, puhkemaja	lauku māja
kāmping	kempings
puhkekoht	atpūtas vieta
parkla	stāvvietu
voodikohtade arv	gultasvietu skaits
saun	pirts
toitlustus	ēdināšana
telkimiskohad	telšu vietas
spordiväljakud	sporta laukumi
paadi rent	laivu noma
tasuta	par brīvu
tasuline	maksas
pikniku laud, pink	piknika galdi, soli
lõkkekoht	ugunsкура vieta
kuivtualett	saušā tualete
joogivesi	dzeramais ūdens
eleker	elektrība
varjualune	nojume
pood	veikals
bensiniijaam	degvielas uzpildes stacija
kohvik	kafetīnica
jalakāijate sild	gājēju tilts
vesiveski	ūdendzīrnavas
kārestik	krāces
meetrit mere pinnast	MVJL metri virs jūras līmeņa
vaatamisvārsused	apskates vietas
turismiteenused	tūrisma pakalpojumi
jõeļe juurdepääs	pieejas punkti upei
marsruuti jārvedes	— — — marsruiti pa ezeriem
kaugus, km	45 attālumi, km
1km	

Turismiinfokeskused /
Tūrisma informācijas centri:

**Valga Külastuskeskus /
Valgas apmeklētāju centrs**
Kesk 11, 68203 Valga,
+372 766 1699, www.valgamaa.ee

Otepää TIC / Otepē TIC
Tartu mnt 1, 67404 Otepää,
+372 766 1200, www.otepaa.eu

Tõrva TIP / Tervas TIC
Valga mnt 1, 68605 Tõrva,
+372 766 3300, infopunkt@torva.ee

Väljaandja / Izdevējs: Valgamaa Arenguagentuur,
Elo Mets / Valgas aprīnka attīstības aģentūra, Elo Mets;
www.valgamaa.ee
Kartograafia / Kartogrāfija: OÜ Kaardikirjastus Jāņa sēta /
SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta"
Piltide autorid / Foto: Andrus Jagnītš, Reelika Raudsepp

Teenusepakujad / Laivu noma

- C** Kanuu / Kanoe
K Süst / Kajaks
R Ujuvparv / Pontonu plosts

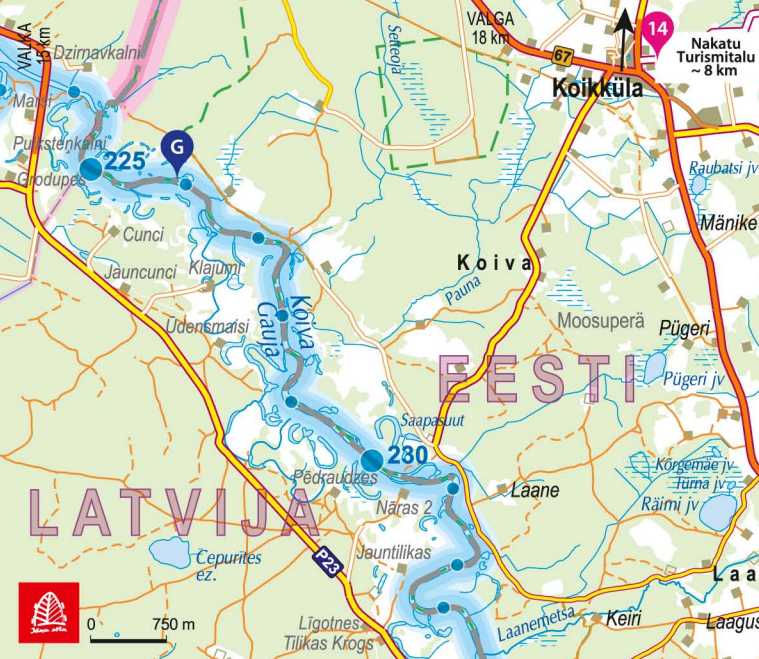
Ahja Matkad OÜ **C**
+372 5836 9804, www.ahjamatkad.ee

ASMK (Alar Siku Matkaklubi) MTÜ **C R**
+372 5094701, www.asmk.ee

Nakatu Turismitalu **C**
+372 513 4024, www.nakatu.ee

Punda Kanuamatkad **C**
+372 5286496, pundakanuu@hotmail.ee

Veeteed OÜ **C K R**
+372 506 0987; www.veetee.ee

1 Karula rahvuspark
www.keskkonnaamet.ee/karula
 See on Eesti väikseim rahvuspark (123 km²). Karula rahvusparki olulisemateks väärtusteks on iseloomulik looduse mitmekesisus ning pika ajaloo vältel kujunenud asustus, kultuuripärand ja taluarhitektuur. Karula rahvuspark kuulub üle-euroopalise Natura 2000 võrgustikku.
LV / Karulas nacionālais parks
 Šis ir Igaunijas mazākais nacionālais parks (123 km²). Karulas nacionālā parka svarīgākās vērtības ir parkam raksturīgā dabas daudzveidība, gadsimtu laikā veidojusies ciematu sistēma, kultūras mantojums un lauku māju arhitektūra. Karulas nacionālais parks ir iekļauts ES

nozīmes aizsargājamo teritoriju Natura 2000 tiklā.

A Nahka-Saru tee sild
LV / Nahka-Saru ceļa tilts

2 Saru Ristimets
 Lahkunu mälestuseks elavasse puusse risti lõikamine on Lõuna-Eestis tänapäevani säilinud vana komme. Rist lõigati selleks, et surnu hing leiaks rahu ega tuleks koju tagasi kummitama.
LV / Saru Krustu mežs
 Sena tradicija, kas Dienvidigauņijā ir saglabājusies līdz mūsdienām, ir krustu griešana dzīvos kokos aizgājušo piemiņai. Krustu griešana tādēļ, lai mirušā dvēsele atrastu mieru un nenāktu atpakaļ mājās spokoties.

3 Valgemägi
 Otse veepinnalt algava Devoni liivakivi paljandi kõrgus on 3,5 m ja pikkus 38 m. Paljandis on lõhetaoline koobas, millest väljub allikas.
LV / Valgemegi. Devona smilšakmens atsegums, kas sākas tieši no ūdens virsmas, ir 3,5 m augsts un 38 m garš. Atsegumā ir plaissala, no kuras iztek avots.

4 Hargla kabel ja kalmistu
 Hargla kalmistu asutati 1773. aasta paiku. Kalmistul asuvas kabelis, mis ehitati

1781. aastal, on looduslike muumiatena on säilinud seitse 1780. aastatel maetud täiskasvanut ja kaks imikut, tõenäoliselt kindralmajor von Wassermann pere konna.
LV / Harglas kapliča un kapsēta
 Harglas kapsēta ir dibināta ap 1773. gadu. Kapliča, kas celta 1781. gadā, saglabājušās septiņās 18. gs. 80. gados apglabātu pieaugušo un divu zidaiņu mūmijas, kas, domājams, ir ģenerālmajora fon Vasermana ģimene.

5 Hargla kirik
 Kivist kirik valmis 1821. aastal, millest säilinud algupäraseid välisusked ning aknakujundus. Kiriku ehe – Emil Jacobsi (1802–1866) poolt maalitud „Ristilt mahavõtmine” pälvis Londonis altarmaalide võistlusel kuldmedali.
LV / Harglas baznīca
 Šis akmens baznīca tika uzcelta 1821. gadā. Ir saglabājušās sākotnējās ārdurvis un dekoratīvu ažuurveida rāmi imitējošs loga noformējums. Baznīcas rota – Emila Jakobsa (1802–1866) gleznotā “Noņemšana no krusta”, kas altārgleznu konkursā Londonā ieguva zelta medaļu.

6 Hargla ohvrimänd, pühä pettāi
 Umbes 300-aastane püha pedajas kasvab Hargla kiriku vastas teisel pool Valga-Võru maanteed. Rahvas on kutsunud teda ka puugipedajaks – arvati, et vana männi okstes varjuvad varavedajad, puugid.
LV / Harglas upurpriede, svētā priede
 Aptuveni 300 gadu vecā svētā priede aug preti Harglas baznīcai, otrā pusē Valgas-Veru šosejai. Tautā to sauc arī par pūku priedi – uskatija, ka vecās priedes zaros slēpjas bagātības nesēji pūki.

C Taheva-Lāti tee sild
LV / Tahevas-Latvijas ceļa tilts

7 Koiva – Mustjõe maastikukaitseala
 Eesti lõunapiiril asuva kaitseala keskmeks on Eesti-Läti piirijõgi Koiva ja temasse suubuv Mustjõgi. Ainsana Eestis võib siit leida ka looduslikult kasvavat harilikku kikkapuud.
LV / Gaujas–Mustjegi ainavu liegums
 Uz Igaunijas dienvidu robežas esošā lieguma centrā ir Igaunijas–Latvijas robežupe Gauja un tajā ietekošā Mustjegi. Seit ir vienīgā vieta Igaunijā, kur var atrast savajā augošu Eiropas segliņu.

D Tellingumäe puhkekoht
LV / Tellingumäe atpūtas vieta

8 TELLINGUMÄE LÖKKEKOHT, VAATETORN, RATTARAJAD

Tellingumäele on rajatud 24 m kõrgune vaatetorn, lõkkeplatsil puukuur katusealuse lavatsiga, kiik.
LV / Tellingumäe kalnā ir uzbūvēts 24 m augsts skatu tornis, ugunsкура vieta ir malkas šķūnis, galds ar soliēm zem jumta, šūpoles.

E Mustjõe suue (eramaa, vāja teavitada omanikku).
LV / Mustjegi upes grīva (jäinformsē privātās zemes īpašnieks).

9 ALA-KONNU
 +372 5286 496, pundakanuu.onepagefree.com

10 KALDAVERE TURISMITALU
 +372 5303 0150, www.kaldaverehostel.ee

F Kõrgeperve puhkekoht
LV / Kergeperve atpūtas un ugunsкура vieta

11 Laanemetsa kirik
 1855. a. valminud Laanemetsa kirik on ainus puukirik Valgamaal. Viimased 40 aastat seisab kirik tühjana.

LV / Lānemetsas baznīca
 1855. gadā celtā Lānemetsas baznīca ir vienīgā koka baznīca Valgas apriņķī. Pēdējos 40 gadus baznīca stāv tukša.

12 Laanemetsa mõis
 Laanemetsa mõis on asutatud 1540tel aastatel. 18.-19. sajandil kuulus mõis pikalt von Wassermannide aadliperekonnale. Hoone on säilinud, kuid

tugevalt ümber ehitatud kujul.
LV / Lānemetsas muiža
 Lānemetsas muiža ir dibināta 16. gs. 40. gados. 18.–19. gs. muiža ilgu laiku piederēja fon Vasermanu dzimtai. Ēka ir saglabājusies, taču ir stipri pārbūvēta.

13 KÕRGEPERVE LÖKKEKOHT
 puukuur / malkas šķūnitis

VEETURISMI MARSRUUDID JA JÕELE JUURDEPÄÄS / MARŠRUTI UN PIEEJAS PUNKTI UPEI

G Vanakoiva Kolk	12,1 km	F Kõrgeperve	6,5 km	E 2	D 2,6	C Tiltis	4,8	B Hargla	12 km	A Sild Tiltis
-------------------------	---------	---------------------	--------	------------	--------------	-----------------	-----	-----------------	-------	----------------------

14 NAKATU TURISMITALU
 +372 513 4024, www.nakatu.ee

G Vanakoiva Kolk – lõkkekoht eravalduses.
LV / Vecgaujas kolka – ugunsкура vieta ir privātipašums.

